

12 Odrodzenie w Polsce

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

XXI. Renesans w Polsce.

Uczeń:

- 1) ocenia dorobek polskiej myśli politycznej doby renesansu;
- 2) rozpoznaje dokonania twórców polskiego odrodzenia w dziedzinie kultury.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- datę: 1543
- postacie: Filippa Buonaccorsiego (Kallimacha), Konrada Celtisa, Bony Sforzy, Jana Dantyszka, Andrzeja Krzyckiego, Klemensa Janickiego, Mikołaja z Hussowa, Jana Kochanowskiego, Mikołaja Reja, Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, Sebastiana Fabiana Klonowica, Szymona Szymonowica, Marcina Kromera, Marcina Bielskiego, Macieja z Miechowa, Biernata z Lublina, Jana z Wiślicy, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Stanisława Orzechowskiego, Bartolomea Berrecciego, Franciszka Florentczyka, Jana Michałowicza z Urzędowa, Mikołaja Kopernika, Stanisława Samostrzelnika, Jana ze Stobnicy
- tematykę poruszaną przez polskich pisarzy i poetów renesansowych
- dzieła napisane przez pisarzy doby renesansu
- przykłady budowy renesansowych

ROZUMIE

- pojęcia: mecenat, epistolografia, attyka, polichromia, teoria heliocentryczna, przewrót kopernikański, *O obrotach sfer niebieskich*
- rolę władców, szlachty, duchowieństwa i mieszczaństwa w rozwoju odrodzenia

POTRAFI

- przedstawić rozwój odrodzenia na ziemiach polskich
- wskazać cechy architektury, rzeźby i malarstwa renesansowego
- omówić poglądy głoszone przez Andrzeja Frycza Modrzewskiego i Stanisława Orzechowskiego

I. WPROWADZENIE

Podajemy temat i główny cel lekcji. Prosimy uczniów, aby przypomnieli, jakie były cechy renesansu.

II. ROZWINIĘCIE

Wyjaśniamy, że odrodzenie rozwinęło się na ziemiach polskich dzięki kontaktom handlowym z Czechami i Węgrami; także dlatego, że Polacy wyjeżdżali do miast włoskich, a na dwór królewski w Krakowie przybywali włoscy twórcy sztuki. Warto zwrócić uwagę na postać Kallimacha, czyli doradcę Kazimierza Jagiellończyka, który wraz z Konradem Celtisem założył Nadwiślańskie Towarzystwo Literackie.

Prosimy uczniów o przeczytanie podrozdziału *Początki humanizmu na ziemiach polskich i rozwój mecenatu* (s. 120–121) i zadajemy pytanie:

► Kto przyczynił się do rozpowszechniania idei odrodzenia na ziemiach polskich i jaką rolę w tym odegrał?

Wspominamy uczniom, że w Polsce renesans przejawiał się w architekturze, rzeźbie, literaturze, malarstwie, muzyce i nauce. Dzielimy klasę na pięć grup i rozdajemy im instrukcje. ► PDF Każda grupa ma za zadanie opracować, a następnie zaprezentować określone zagadnienie. Uczniowie mogą skorzystać z aplikacji [Quik](#), [miMind](#) albo wykonać projekt w formie „pudełka na dany temat” (przynoszą na lekcję przygotowane wcześniej w domu grafiki, przedmioty i informacje ułożone w atrakcyjny sposób w pudełku).

Grupa I

Na podstawie treści zawartych w podrozdziale *Literatura* (s. 122–123) oraz w podpisie do ilustracji ([m2](#), s. 122) przygotujcie prezentację o polskich pisarzach, dziełach powstałych w odrodzeniu oraz poruszanej w nich tematyce.

Grupa II

Na podstawie treści zawartych w podrozdziale *Myśl polityczna i społeczna* (s. 123–124) oraz w tekstach źródłowych ([m3](#), [m4](#), s. 124) przygotujcie prezentację o polskich myślicielach i głoszonych przez nich poglądach. Wykonajcie także polecenia 1 i 2 (s. 125).

Grupa III

Na podstawie treści zawartych w podrozdziale *Architektura i rzeźba* (s. 124–125) oraz w podpisach do ilustracji ([m5](#), [m6](#) i [m7](#), s. 124–125) przygotujcie prezentację o cechach i twórcach renesansowej architektury oraz rzeźby. Podajcie także przykłady budowli i dzieł sztuki rzeźbiarskiej powstałych na ziemiach polskich.

Grupa IV

Na podstawie treści zawartych w podrozdziale *Malarstwo* (s. 126) przygotujcie prezentację o polskich artystach i dziełach przez nich stworzonych oraz tematyce dzieł renesansowych.

Grupa V

Na podstawie treści zawartych w podrozdziale *Szkolnictwo i nauka* (s. 128) oraz w opisie ilustracji ([m11](#), s. 128) przygotujcie prezentację dotyczącą szkolnictwa na ziemiach polskich, przedstawicielach polskiej nauki i ich dorobku.

Po wykonaniu zadania grupy prezentują efekty swojej pracy na forum klasy.

Podczas omawiania architektury okresu odrodzenia możemy wejść na stronę internetową 3d.wawel.krakow.pl , aby wspólnie z uczniami wirtualnie zwiedzić Wawel, a przy okazji zwrócić uwagę na różnice w budownictwie średniowiecznym i renesansowym.

III. PODSUMOWANIE

Zadajemy uczniom pytania:

- ▶ Jaką rolę odegrała szlachta oraz królowie w upowszechnianiu idei odrodzeniowych i rozwoju renesansu na ziemiach polskich?
- ▶ Którego twórcę renesansu na ziemiach polskich uważacie za najważniejszego i dlaczego?
- ▶ W których elementach polskiego renesansu można zauważyć włoskie wpływy?

METODY KONTROLI

Dzielimy klasę na cztery grupy. Następnie uczniowie biorą udział w quizie na stronie baamboozle.com.

PRACA DOMOWA

Czy polski renesans dorównał włoskiemu? Uzasadnij odpowiedź.